

Wrocław, 8 listopada 2013 roku

WK.60/227/K-38/J/13

**Pani
Maria Majczak
Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Radwanicach**

**ul. Przemysłowa 17
59-160 Radwanice**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 roku, poz. 1113) przeprowadziła, w okresie od 26 sierpnia do 6 września 2013 roku, kontrolę gospodarki finansowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radwanicach. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia szczegółowo przedstawiono w protokole kontroli, podpisanym 13 września 2013 roku, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce.

Stwierdzone podczas kontroli gospodarki finansowej nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły niżej wskazanych zagadnień.

Kontrola kasy, przeprowadzona 29 sierpnia 2013 r., wykazała niedobór w kasie w kwocie 37,18 zł, który został ujęty w raporcie kasowym Nr 19/2013. W dniu następnym tj. 30 sierpnia 2013 roku pracownik obsługujący kasę wpłacił brakującą kwotę na konto Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radwanicach.

W poz. 7 listy wypłat świadczeń rodzinnych za miesiąc lipiec 2012 roku brak było potwierdzenia odbioru gotówki z kasy (RK Nr 15/2012 z 30 lipca 2012 roku), co było niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 5 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U z 2013 roku, poz. 330), który stanowi, że dowody księgowe powinny zawierać co najmniej m. in. podpis wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów. Ponadto naruszało to § 4 ust. 3 Instrukcji kasowej stanowiącym, że gotówkę powinno wypłacać się osobie wymienionej w rozchodowym dowodzie kasowym, która kwituje odbiór gotówki własnoręcznym podpisem.

W większości przypadków na listach wypłat świadczeń nie udokumentowano daty odbioru gotówki, co uniemożliwiało stwierdzenie czy spełnione były wymogi, określone art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którymi ujęcie wpłat i wypłat gotówką, czekami i weksłami obcymi następuje w tym samym dniu, w którym zostały dokonane.

Na rozliczeniach kosztów podróży służbowych (11 delegacji wystawionych w 2012 roku na łączną kwotę 391,19 zł, ujętych w kontrolowanych raportach kasowych od czerwca do września 2012 roku), brakowało wskazania kont księgowych, na których dowody te należało ująć w księgach rachunkowych, co było niezgodne z wymogami art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości, w myśl których dowody księgowe powinny zawierać stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

Ewidencję księgową w 2012 i 2013 roku prowadzono w dzienniku tabelarycznym obrotów metodą ręczną. Dziennik za 2012 rok oraz poszczególne jego strony nie zostały oznaczone nazwą jednostki, zapisy i strony w dzienniku nie były ponumerowane ani nie wskazano na nich okresu sprawozdawczego tj. miesiąca i roku, co było niezgodne z art. 13 ust. 4 oraz art. 14 ust. 2 ustawy o rachunkowości, wymagającymi aby księgi rachunkowe były trwale oznaczone nazwą (pełną lub skróconą) jednostki, której dotyczą, nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej, wyraźnie oznaczone co do roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i daty sporządzenia, zapisy w dzienniku muszą być kolejno numerowane i umożliwiać ich jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi, a sumy zapisów (obroty) liczone w sposób ciągły.

Sumy zapisów na kolejnych stronach ksiąg rachunkowych oraz za poszczególne miesiące od stycznia do października 2012 roku wpisywano ołówkiem. Powyższe stanowiło naruszenie obowiązków wynikających z art. 23 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którymi zapisy w księgach rachunkowych dokonuje się w sposób trwały, bez pozostawiania miejsc pozwalających na późniejsze dopiski lub zmiany.

Dziennik zawierał liczne skreślenia i poprawki, które były nanoszone niezgodnie z przepisami wynikającymi z art. 25 ust. 1 ustawy o rachunkowości, który stanowi, że stwierdzone błędy powinny być poprawione poprzez skreślenie błędnej treści i wpisanie nowej, z zachowaniem czytelności błędnego zapisu oraz podpisaniem poprawki i umieszczeniem daty. Poprawki te muszą być dokonane jednocześnie we wszystkich księgach rachunkowych i nie mogą nastąpić po zamknięciu miesiąca.

Zapisy w kartach wydatków rozdz. 85219 § 4010 oraz rozdz. 85214 § 3110 były nieczytelne, posiadały liczne skreślenia błędów, sporządzone były niestarannie, przez co trudno było ustalić dowody źródłowe, na podstawie których dokonywano zapisów oraz obroty za poszczególne miesiące. Stanowiło to naruszenie art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w myśl którego księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

Karty wydatków oraz ewidencja księgową dla wydatków realizowanych w 2012 roku w zakresie budżetu środków europejskich oraz współfinansowanych z programów i projektów realizowanych ze środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz z funduszy unijnych finansujących Wspólną Politykę Rolną (§ klasyfikacji wydatków budżetowych z czwartą cyfrą 7 i 9) nie były prowadzone. Sprawozdania za 2012 rok Rb-28S sporządzano na podstawie dowodów źródłowych i zestawień prowadzonych w programie Excel. Powyższe naruszało przepisy art. 4 ust. 2 i 5 ustawy o rachunkowości, które stanowią, że zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną i to kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości zostaną powierzone innej osobie za jej zgodą.

Kontrola terminowości odprowadzenia zaliczek na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenia społeczne wykazała opóźnienie w przekazywaniu wpłat. Składka za miesiąc sierpień 2012 rok została odprowadzona z 19 dniowym opóźnieniem w stosunku do wymaganego terminu, tj. do 5 dnia następnego

miesiąca. Powyższe stanowiło naruszenie art. 47 ust.1 pkt 2 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. 2009 roku nr 205, poz.1585 ze zm.).

Umowa z bankiem obsługującym budżet Gminy Radwanice, podpisana 1 kwietnia 2009 roku zawarta została na czas nieokreślony, co było niezgodne z art. 142 ust. 1 ustawy z 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2007 roku Nr 223, poz. 1655 ze zm), który stanowi, że umowę zawiera się na czas oznaczony.

Jednostka nie prowadziła ewidencji arkuszy spisu z natury jako druków ścisłego zarachowania. Było to niezgodne z przepisami wewnętrznymi pkt 3 lit. c załącznika Nr 3 do zarządzenia Nr 3/2004 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Radwanice z 25 maja 2004 roku w sprawie Instrukcji ewidencji druków ścisłego zarachowania, powyższy przepis stanowił, że arkusze spisu z natury zalicza się do druków ścisłego zarachowania.

Przyczynami opisanych powyżej nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów prawa i jego błędna interpretacja, a także brak należytej kontroli wewnętrznej, przejawiający się brakiem nadzoru przełożonych nad pracą podległych im pracowników. Odpowiedzialność w tym zakresie ponosi Kierownik oraz Główny Księgowy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radwanicach.

Wnioski pokontrolne

Przekazując powyższe do wiadomości Pani Kierownik Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień opisanych w protokole kontroli oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości, poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przepisów Instrukcji kasowej stanowiącej załącznik Nr 5 do zarządzenia Kierownika Nr 1/2011 roku z 3 stycznia 2011 roku w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości szczególnie § 4 ust. 3, który stanowi, że gotówkę powinno wypłacać się osobie wymienionej w rozchodowym dowodzie kasowym, która kwituje odbiór gotówki własnoręcznym podpisem.
2. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku poz. 330 ze zm.), a w szczególności:
  - a) art. 13 ust. 4 ustawy, zgodnie z którym księgi rachunkowe powinny być trwale oznaczone nazwą (pełną lub skróconą) jednostki, wyraźnie oznaczone co do roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i daty sporządzenia, przechowywane starannie w ustalonej kolejności,
  - b) art. 14 ust. 1 i 2 ustawy, zgodnie z którym dziennik zawiera chronologiczne ujęcie zdarzeń jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym, zapisy w dzienniku muszą być kolejno numerowane, a sumy zapisów (obroty) liczone w sposób ciągły. Sposób dokonywania zapisów w dzienniku powinien umożliwiać ich jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi,

- c) art. 21 ust. 1 pkt. 6 ustawy, zgodnie z którym dowody księgowe powinny zawierać stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania, uwzględniając szczególnie rozliczenia wyjazdów służbowych,
  - d) art. 23 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się w sposób trwały, bez pozostawiania miejsc pozwalających na późniejsze dopiski lub zmiany,
  - e) art. 24 ustawy, zgodnie z którym księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i na bieżąco, a zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej były sporządzane co najmniej za poszczególne okresy nie rzadziej niż na koniec miesiąca,
  - f) art. 25 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym w przypadku stwierdzenia błędów w zapisach poprawianie ich poprzez skreślenie dotychczasowej treści i wpisanie nowej, z zachowaniem czytelności błędnego zapisu, oraz podpisanie poprawki i umieszczenie daty, poprawki te muszą być dokonane jednocześnie we wszystkich księgach rachunkowych i nie mogą nastąpić po zamknięciu miesiąca.
3. Opłacanie składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy w terminach określonych w art. 47 ust.1 pkt 2 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. 2009 roku nr 205, poz.1585 ze zm.).
  4. Obsługę bankową jednostki prowadzić zgodnie z przepisami określonymi w art. 264 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. Z 2013 roku, poz. 885 ze zm.).
  5. Prowadzenie ewidencji arkuszy spisu z natury stosowanie do zasad określonych w pkt 3 lit. c załącznika Nr 3 do zarządzenia Nr 3/2004 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Radwanice z 25 maja 2004 roku w sprawie instrukcji ewidencji druków ścisłego zarachowania.
  6. Wylimitowanie pozostałych nieprawidłowości i uchybień szczegółowo opisanych w protokole kontroli.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:
Pani
Sabina Zawis
Wójt Gminy Radwanice